

Ang mahigko nga gera ni Duterte sa una nga tunga sang 2021

Report sa tawhanon nga kinamatarung
(Enero-Hunyo 2021)

Ang Bayan
Hulyo 4, 2021

Ang report nga ini ginkuha sa nakalap nga mga balita sang Ang Bayan (AB) bahin sa mga kaso sang paglapas sa tawhanon nga kinamatarung nga ginhimo sang Armed Forces of the Philippines (AFP), Philippine National Police (PNP) kag iban pang mga armadong pwersa sang reaksyunaryo nga rehimeng US-Duterte halin Enero tubtob Hunyo subong nga tuig. Tuyo sang report nga ini nga ipakita ang kalapad sang brutalidad kag kalakasan nga gin-antus sang pumulu-yong Pilipino sa idalum sang mahigko nga gera sang pagpamigos ni Rodrigo Duterte.

Sa listahan sang AB, 16,845 (o 93 kada adlaw sa abereyds) ang nangin mga biktima sang mga paglapas sa tawhanon nga kinamatarung sa una nga anum ka bulan sang subong nga tuig. Wala pa nalakip diri ang pila ka pulo ka libo nga sibilyan nga gin-aresto kag ginditener o ginsilutan bangud sa “pagsupak” sa mga restriksyon sa panahon sang *lockdown* kag ang mga ginpatay sa ngalan sang nagapadayon nga “gera kontra-droga.” Wala man nalakip diri ang ginatos nga indibidwal nga gin-*red-tag* kag ginpaidalum sa sarberlayns sa tunga sang pagbista sa mga petisyon batuk sa Anti-Terror Law (ATL) lakip ang mga aktibista, upi-syal sang gubyerno, abugado, huwes, kag ordinaryong pumuluyo.

Sa abereyds, indi magnubo sa duha ka kaso sang pangpulitika nga pagpamatay ang nalista kada semana. Kada adlaw, may duha ka biktima sang pagpang-aresto.

Ginapakita sang mga datos nga ini nga sistematiko nga ginatarget sang mga armadong pwersa sang estado ang mga sibilyan. Ang ini nga mga pagpanalakay sa mga sibilyan kag sa ila mga komunidad mahigko nga taktika nga ginagamit sang rehimeng Duterte kag sang National Task Force to End Local Communist Armed Conflict (NTF-ELCAC) sa balayon sang ila madugo nga gera sang kontra-insurhensya.

Liw-as sa internasyunal nga layi sang gera nga dapat nagaluwas sa mga tawo nga indi direkta nga nagapasakop sa armadong inaway, ginatarget sang AFP ang mga sibilyan nga komunidad nga ila ginasalakay kag ginaokupar, katuwang sang ginalunsar sini nga mga operasyon militar batuk sa Bagong Hukbong Bayan (BHB). Ginapapanaog sa mga baryo nga ini ang layi militar kon sa diin ginapatumang ang mga pagpang-ipit, wala sang mandamyento nga panghalughog, pangkugmat sa mga tawo kag pagkontrol sa hulag, pangabuhian kag komersyo sang mga residente. Ang mga erya nga nakalista man sang pinakamataas nga mga kaso sang mga paglapas sa tawhanon nga kinamatarung sa pareho nga panahon.

Gusto ipahibalo sang AB sa mga bumalasa nga madamo pa nga kaso sa kaumahan ang wala mareport dulot sang masingki nga mga operasyon militar labina sa Mindanao.

Paglapas sa tawhanon nga kinamatarung (Enero-Hunyo 2021)

Pangpulitika nga pagpamatay	60
Tuyo nga pagpatay	3
Pag-aresto kag detensyon	201
Pagwasak sa propyedad	2
Ilegal nga paghalughog kag pagkumpiska	9
Pagdukot	5
Tortiyur	5
Demolisyon	300
Pagpamilit	195
Pagpabakwit	16,232

Pagpatay, napaslawan nga pagpatay, tortyur, kag pagdukot

Indi magnubo sa 60 sibilyan ang nangin mga biktima sang pangpulitika nga pagpamatay sa bilog nga pungsod subong nga una nga tunga sang tuig. Mas madamu ang ginpatay subong nga tuig kumparar sa numero sang mga biktima sa pareho nga panahon sang 2020 (46). Kadam-an sang ginpatay (33) mga mangunguma. Tatlo sa mga biktima mga menor de edad. Kadam-an sa mga biktima ginpagwa sang mga pwersa sang estado nga “nagbato” kag napatay sa mga “engkwentro.”

Pareho sa nagligad nga tuig, ang rehiyon sang Bicol ang nakalista sang pinakamataas nga numero sang mga ginpatay (18), masunod ang Southern Tagalog (13) kag Negros Island (12). Ang una nga duha ka rehiyon sakop sang mga operasyon sang Southern Luzon Command (Solcom) nga ginapamunuan sang tagapamaba sang NTF-ELCAC kag notoryus nga *red-tagger* nga si Lt. Gen. Antonio Parlade, Jr. Ang Bicol kag Negros pareho nga sakop sang Memorandum Order 32 nga ginpagwa ni Duterte sang 2018 nga direkta nga nagdeploy sang dugang nga mga batalyon sa amo nga mga lugar. Sa mga prubinsya, pinakamadamo ang pagpamatay sa Negros Occidental (7), masunod sa Rizal kag Camarines Norte (tig-6).

Nakalista ang AB sang lima ka masaker sa pareho nga panahon. Pinakaulihi diri ang pagmasaker sang 3rd Special Forces Battalion sa Barangay Diatagon, Lianga, Surigao del Sur sa tatlo ka Lumad, lakip ang isa ka menor de edad sang Hunyo 8. Ginapatihan nga gintortyur ang mga biktima antes ginpatay, samtang ang duha sa ila ginapatihan nga ginhimuslan. Isa ka semana antes sini, ginmasaker man sang mga elemento sang 2nd IB kag pulisya ang tatlo ka mangunguma sa Barangay Anas, Masbate City.

Natabo man sang Marso 7 ang ginatawag nga “Bloody Sunday” kon sa diin siyam ka aktibista ang separado nga ginpatay sa Cavite, Batangas kag Rizal. Sang Mayo 28, ginlikida sang mga pwersa sang estado ang duha nga konsultant sang National Democratic Front of the Philippines (NDFP) sa Visayas nga sanday Fr. Rustico Tan kag Reynaldo Bocala. Lapas ini sa Joint Agreement on Safety and Immunity Guarantees (JASIG).

Lima ka indibidwal ang nareport nga gindukot sang mga pwersa sang estado kag wala pa gihapon ginpatuhaw sa subong. Lakip sa ila ang pamatan-on nga aktibista nga si Kemuel Ian Cometa nga gindukot sang pulisya sa Barangay Macabling, Sta. Rosa City, Laguna sang Mayo 21, kadungan sang pagmasaker sa tatlo nga iban pang aktibista.

Dugang pa diri, nakalista ang AB sang tatlo ka biktima sang napaslawan nga pagpatay kag lima ka biktima sang tortyur. Lakip sa mga biktima si Angelo Karlo Guillen, lakip sa mga abugado sang mga petisyuner kontra ATL, nga ginbuno sa ulo sang Mayo 3 sa Iloilo City. Abugado man siya sang siyam ka Tumandok nga ginmasaker, kag 16 nga iban pa nga gin-aresto sa Capiz kag Iloilo sang ulihi nga adlaw sang 2020.

Masaker

Petsa	Ngalan sang mga biktima	No.	Lugar	Sektor/Grupo	Kriminal
2021-02-08	Buenaventura Dawal; Dennis Nogollos; kag isa pa	3	Sarayan, Pres. Roxas, North Cotabato	Mangunguma	90th IB, 72nd IB
2021-03-13	Enrique Cabilles; Arnel Candelaria; Nomer Peda	3	Lanot, Mercedes, Camarines Norte	Mangunguma	PNP Bicol
2021-05-21	Christoper Boton; Cristina Estocado; Rommel Riza	3	Macabling, Sta. Rosa, Laguna		202nd IBde, SAF
2021-06-08	Ailyn Bulalacao; Ramon Boy Brioso; Antonio Poligrates	3	Anas, Masbate City	Mangunguma	PNP-Masbate, 2nd IB
2021-06-15	Willy Rodriguez; Lenie Rivas; Angel Rivas	3	Diatagon, Lianga, Suriagao del Sur	IP 1 bata	3rd SFB

Pag-aresto kag detensyon

Naglab-ot sa 201 kaso sang arbitraryo nga pag-aresto kag detensyon ang nalista sang AB sa una nga bahin sang tuig. Pinakamadamo ang gin-aresto sang Marso (78 biktima), kag pinakamadamo halin sa sektor sang mangu-nguma (74), masunod sa pungsodnon nga minorya (73). Pinakamataas ang numero sang biktima (80) sa Southern Tagalog. Indi magnubo sa 63 indibidwal ang gin-aresto sa Rizal pa lang. Lakip sa ila ang 60 Dumagat nga gin-akusar nga katapo sang BHB kag arbitraryo nga gin-aresto sa Rodriguez kag Antipolo City sang Marso 14 kag Abril 13.

Nakalista man ang AB sang indi magnubo sa walo ka insidente sang madamuan nga pag-aresto sa pareho nga panahon. Pinakaulihi diri ang pag-aresto sang mga elemento sang 22nd IB sa siyam nga katapo sang pamilya Mapula kag apat nga iban pang indibidwal sa Bulan, Sorsogon sang Hunyo 28. Anom sa ila ang menor de edad. Pinakabata sa mga biktima si Althea Mapula, 2 tuig ang edad, nga gin-aresto upod sang lima pa ka bata.

Sa kabilugan, indi magnubo sa 28 menor de edad ang gin-aresto sa amo nga panahon. Lakip sa ila ang 19 estudyante nga Lumad nga gin-aresto sa ila nga eskwelahan nga bakwit sa Barangay Talamban, Cebu City sang Pebrero 15 upod sang pito ka titser kag ila nga mga tagasuporta. Lakip man sa mga titser nga gin-aresto si Chad Booc nga isa sa mga petisyuner batuk sa ATL.

Atake militar sa mga komunidad

Apektado nga mga erya

Barangay	610
Banwa/Syudad	321
Prubinsya	65

Pagpamomba, istraping, pagpanganyon,

Numero sang apektado nga barangay

Pagpamomba	32
Pagpanganyon	4
Istraping	27

Dugang pa diri, nakalista ang AB sang 15 kaso sang pagpamahog, pagpang-ipit kag intimidasyon. Wala pa naupod diri ang mga indibidwal nga gin-*red-tag* sang NTF-ELCAC kag mga katapo sang mga progresibo nga organisasyon nga padayon nga ginaipit sang mga armadong pwersa sang estado.

Atake sa mga komunidad

Halin Enero, nakalista ang AB sang nagkalainlain nga tipo sang mga atake militar sa indi magnubo sa 610 barangay sang 321 banwa sa 65 prubinsya. Pinakamadamo ang apektado nga barangay sa North Central Mindanao (80), masunod ang Southern Tagalog (74 barangay) kag Eastern Visayas (58).

Indi magnubo sa 32 barangay ang apektado sa wala sang patugsiling nga pagpamomba, kag 27 barangay man ang ginsakop sang pamomba kag pag-istraping sang militar sang Pebrero. Apat ka barangay man ang nareport nga ginkanyon sang militar.

Pinakaulihi sa mga pag-atake nga ini ang pagbomba kag pag-istraping sang militar sa matalon nga bahin sang Barangay Kasapa II, La Paz, Agusan del Sur sang Abril 6, malapit sa ulumhan kag komunidad sang mga residente. Anom ka bomba ang ginhulog sang militar sa lugar gamit ang duha nga FA-50 fighter jet. Tatlo ka beses man ginkanyon sang militar ang amo nga barangay sang Pebrero.

Ang wala sang patugsiling nga mga atake kag ang okupasyon militar sa mga baryo nagresulta sa pagbakwit sang indi magnubo sa 16,232 residente halin sa ila nga mga komunidad sa nagkalainlain nga bahin sang pungsod. Kadam-an sang mga bakwit halin sa Southern Tagalog (ara sa 15,000).

AB

- www.cpp.ph
- cppinformationbureau@gmail.com
- @prwc_info
- @prwcnewsroom

Paglapas sa tawhanon nga kinamatarang

	Pagdikot Pag-aresto kag detensyon	Pagpanilit Demolisyon	Pagwasak sa propedad	Pagpatay	Pagpabalwit nga pagpatay	Iligal na paghalugnog kag pagkumpiska	Pagpakit pagmoligos,	Pagpanahog pagpang- ipit, intimidasyon	Toryur
CPP-NPA-NDF				6					
Bata	28			2			1		1
Tawong-simbahan	2			1					
Drayber	4								
Empleyado sg gubyrerno	2			3					
Mamumugon medikal	1								
Human rights worker	6			1					
Tumandok	73	19	1	5	15,623		1		3
Abugado					1				
MAKABAYAN/ Bayan	2			1			1		3
NGO worker				1					
Mangunguma	5	74	1	33	600	2	7	1	9
Estudyante/ Pamatan-on	1								2
Titser	1						1		
Imol sa syudad	1		300						
Kababainhan	1								
Mamumugon	5			2					1

